

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1541. usque ad annum 1546

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118510

§. 38. Galliarum Regis edicta contra Lutheri Sectatores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66615)

Sæcul. XVI.

A.C. 1542.

§. XXXVIII.

Galliarum Regis edita contra Lutheri Seditatores.

Sleid. comm.

l. 14. p. 470.

§ 19.

Cum vero Francisci I. ratio agendi plurimum opponeretur vanis ejusmodi querelis, adeo luculenter ejusdem in-

110-

liarum Rex est prodigus filius, ego vero, qui nunquam ab officio deflexi, multo arctius complectendus sum: nullum enim laborem, nullum recusavi periculum atque sumptum; ut aliquando Concilium haberetur, ut republica tota pacata, vires omnes in Turcam expedirentur: Ille econtra longe semper alio spectabat: nihil ergo est, quod in ipsius literis desideretur: consuevit ille jactare, quasi Cardinales habeat in sua manu: quapropter dubito, num verum illud sit: sed utcunque res habeat, nitor conscientia recti, & actiones utriusque notæ sunt publice: nimium sane lenis in illum fui, nimiumque indulsi: nam frustra multis nunc annis omnem suscepi laborem: admonui eum frequenter officii, remisi illi sæpe gravissimas injurias, renovavi subinde cum eo foedera, sed his omnibus factus est deterior, & mea lenitate atque patientia prorsus abutitur. Quis belli causam dederit, quis pacta violarit, explicavi Romæ: quid acciderit interea, nunc etiam didurus sum: nempe quam fuerim amans, cupidusque pacis, ex eo facile potest demonstrari, quod

nocentia vindicata videbatur, ut eam Sæcul. XVI.
adverso responso tueri vix necesse esset A.C. 1542.
(*) ; Rex enim eo ipso tempore, quo ob
neglectum Religionis ac Ecclesiæ stu-
dium a Carolo V. redarguebatur, sin-
gulis diebus nova quædam edidit speci-
mina suæ solertiæ, qua novarum hære-
sum

quod post inducias Nicenas cum illo venerim in
colloquium ad aliquas mortuas, eique me per-
miserim, Et anno sequenti per Gallias iter fe-
cerim, magna cum hominum admiratione, ne-
que sine reprehensione multorum: etenim cum
non semel fidem ille violarit, Et sit in consiliis
omnibus valde mobilis Et inconstans, magni cer-
te res fuit periculi, quod ejus fidei me committe-
rem: compertum etiam habeo, deliberatum fuis-
se tunc de me retinendo: quod autem nonnulli
dicunt, propter motum Gandavensem necessario
mihi fuisse faciendum illuc iter, id nihil est: nam
is motus a paucis quibusdam, Et quidem infimi
generis hominibus fuit excitatus, Et provincia
omnis in fide permansit, insuper Soror mea Re-
gina iis rebus potuisset mederi: consilii vero mei
tunc fuit per Italiam reverti in Germaniam, sed
illius precibus adductus mutavi propositum, per-
que Gallias iter suscepi: quod quidem Et illius,
Et liberorum ejus, Et Procerum quoque literis
docere possem: etenim hoc ita vehementer a me
flagitavit, ut honorem suum lædi putaret, si
quidem alio, quam per Galliam, iter facerem:
cum-

Sæcul. XVI. A.C. 1542. sum progressus in Regno suo sistere nitentur; quippe Parisiensis Senatus, quem vocant *Parlamentum*, nuper indictis

cumque jam essem in Galliis, ille non semel affirmavit, se pæctas inducias velle servare: postea vero cæpit queri, non sibi reddi Mediolanum ex promisso, cum tamen ei promisso hæc fuisset adjuncta conditio: si quidem Sabaudicæ Principem avunculum meum restitueret, & alia quædam faceret: Ab eo videlicet tempore, diversis locis ille contra me machinatus est, per Germaniam, per Italiam, apud Turcam, apud Vayuodam Joannem, ejusque Conjugem viduam, & quosdam Ungaricæ Proceres, quorum opera Budam Turca est consecutus, & tamen interea pulchre dissimulat malevolentiam, & multa mihi prolixè de amicitia confirmavit, captiose nimirum, ut tempus duceret, & inopinantem adoriretur: occasionem autem arripuit tunc primum, quando Fregosus atque Rinconus fuerunt amissi: qua quidem de re quomodo mihi satisfacere voluerit, ipse sum testis, qui fueram arbiter selectus, atque disceptator: hanc igitur obduxit causam novi motus, & perturbationis reipublicæ, cum tamen multo ante id facere cogitasset: quid vero conati sint Fregosus atque Rinconus, illius mandato, per Italiam atque Turciam, & quam operam ei sæpe præstiterint, satis est notum: voluerunt enim rempublicam Christia-

ctis etiam gravissimis pœnis prohibue- Sæcul. XVI.
 rat Bibliopolis ac Typographis, ne quos- A.C. 1542.
 cunque libros jam damnatos ac suspe-
 ctos

*stianam prodicione in summum adducere di-
 scrimen: non ergo pacis Nicenæ beneficio po-
 tuerunt frui, qui pacem publicam ipsi viola-
 runt: deinde, furtim & occulte transcurre-
 runt per Insubriam cum exulum comitatu,
 quod ipsum capitale est ejus regionis consuetu-
 dine: Marchionem Davalum Gallus graviter
 insimulavit, sed hic sistere se voluit judicio:
 cur autem illud recusarit, & alias etiam re-
 pudiarit satisfactiões, non est obscurum: ego
 quidem, cum mihi satisfactum iri crederem,
 trajeci in Africam, & misso Legatō publicam
 ei commendavi pacem: at licet ample promit-
 teret, varia tamen adversum me tentavit per
 Germaniam, & Daniam, aliisque in locis:
 cogitavit etiam invadere Navarram: in comi-
 tiis deinde Spiræ totus in hoc fuit per Lega-
 tos, ut dissidium Religionis aleret, dum utris-
 que separatim amicitiam, atque favorem pro-
 mitteret: conatus est Imperii Ordines a bello
 Turcico deterrere, sollicitavit Turcam, in
 Italiam misit copias, & per Martinum Rosse-
 mum in Germania inferiori, per Aurelianum
 vero Principem filium in agro Lucemburgico
 mihi bellum intulit, prius quam illud denun-
 tiasset: reliquas deinde vires omnes ad Hi-
 spaniæ fines convertit: hic scilicet est fructus
 ipsius*

Sæcul. XVI. A.C. 1542. ctos divenderent, nominatim vero Joannis Calvinii librum, qui est *de Institutione Christianæ Religionis*. Ipse etiam Rex ad

ipsum diligentia, qui tantum illi sum largitus, & toties ad pacem adhortatus: quod etiam Archiepiscopum Valentinum ab eo detineri captivum, & Hispanis aliquot nobilibus atrocem injuriam a Gallis Avenione fieri sim passus, nimia hercle tolerantia fuit: Nunc ergo defensio mihi necessario subeunda, quo tempore etiam in bellum Turcicum me comparavi: & in Germaniam idcirco redire constitui: Injuria quidem est magna, & clades non mediocris, quam ille mihi meisque finibus intulit, sed his omnibus non tam moveor, quam reipublicæ calamitate: nam ad mea privata quantum attinet, quoniam ille subinde discedit a pactis, multo mihi præstat, bellum apertum gerere, quam induciis aut conditionibus insistere, quas ad primam quamque occasionem ille rescindit: pax enim insidiosa est plerumque: nam ille interea struit nova consilia, perniciosas reipublicæ alit factiones, & in hoc versatur totus, ut dispendiis atque sumptibus mihi defatigato difficultatem objiciat resistendi Turcis: & cum eo sit ingenio præditus, liberos etiam ad eandem disciplinam instituit: Jam autem ejus ambitio, & immensa cupiditas ita crevit, ut occultari non possit: illius majores occuparunt Provinciam Gallicam, quæ est ditio-

ad preces a Fidei Inquisitore factas die
septima Julii præcepit, ut in sermoni-
bus atque doctrinæ Christianæ explica-
tio-

Sæcul. XVI.
A.C. 1542.

tionis Imperii: sic ille tenet nunc Sabaudiam, & Pedemontii partem, atque ita firmat, ut facile appareat, non constituisse eam reddere: fuit autem illius propositi, non Insubriam modo, sed Parmam quoque & Placentiam, ac deinde Lucam atque Senas, post etiam Ecclesiæ Romanæ ditionem involare, quo sic patefactum haberet iter ad Neapolim atque Siciliam: quin eo tendat, non est dubium, & ex iis, quæ per Italiam molitur, atque tentat, facile potest deprehendi: breviter, cupiditas ejus non certis ullis finibus continetur, sed est vaga & infinita: neque vero est, quod pacto servatarus unquam putetur, quamdiu supererit, quod aliis eripiat, & ad se transferat: hoc enim animi morbo, vitioque mentis, velut æstu quodam ita rapitur in transversum, ut omnis etiam pietatis atque religionis oblitus cum Turca fœdus inierit, & cum hoste reipublicæ non consilia modo, sed fortunas etiam communicet, & nunc quoque magnifice jactet, fore, ut nostros in fines Barbarossa cum classe veniat: an hæc ad sanandam rempublicam, & ad inchoandum Concilium faciant, ipse deberet pro sua prudentia cogitare: semper ille hoc egit, ne quando coiret Concilium, quia id ita

Hist. Eccles. Tom. XXXVIII. E suis

Sæcul. XVI. tionibus populi admoneantur, quate-
A.C. 1542 nus in Ecclesiæ obsequio immoti perfi-
stant, & eum, quem vel Lutheri erro-
ribus infectum, vel de Religione perpe-
ram sentientem nossent, protinus defe-
rant: Parochi vero ac Vicarii percon-
tari jubebantur, num in suis Parochiis
quosdam novissent, qui Purgatorium
non dari affirmant, aut hominem ex bo-
nis suis actionibus non salvari credant,
vel doceant, *solum Deum, non item San-
ctos esse invocandos, venerationem S. Ima-
ginum esse idololatriam, Sanctos non ope-
rari miracula, ritus Ecclesiæ nihil prodesse,
legibus Ecclesiasticis neminem obstringi, om-
nibus promiscue necessariam esse Evangelii*

co-

*suis privatis rebus utile esse arbitratur: ideo
ego, cum hoc animadverterem, aliam institui
rationem conciliandi per Germaniam dissidia
Religionis, in eoque solum spectavi gloriam
Dei, & Ecclesiæ dignitatem: quo minus er-
go Concilium habeatur, illi tribuendum est,
qui semper impedivit, non mihi, qui tantum
eo nomine suscepi laboris atque molestiæ: quod
si igitur Sanctitas sua afflictam rempublicam
juvare velit, debet ex officio se profiteri illius
hostem, qui totius perturbationis & calamita-
tis est author, qui Turcam in rempublicam
Christianam invitat, & allicit, qui nihil in-
tentatum relinquit, ut ambitionem & animum*

vin-

cognitionem, *sacras literas lingua vulgari esse legendas, atque ineptum esse, quod vulgus hominum Latino sermone Deum precetur.* Sæcul. XVI.
A.C. 1542.

Insuper in eos inquirere jubebantur, qui vel traderent, *Sacerdotem non condonare peccata per Sacramentum Pœnitentiæ, eoquod is duntaxat sit Minister Dei, qui solus peccata remittit: Vel docerent, quod Ecclesiæ non licitum sit quempiam adstringere peccato mortali, ac liceat quovis tempore vesci carnibus.* Denique Curiis fuit præceptum, ut denuntientur illi, qui *libros retinent hæreticos, aut privatis in ædibus & hortis conveniunt.* In ejusmodi igitur reos sedulo inquirere jubebantur

E 2

Sor-

vindictæ cupidissimum exsatiare possit: cum enim ad Sanctitatem orbis Christiani præcipua cura pertineat ex officio pastorali, res ipsa profecto postulat, ne diutius illum ita tumultuari permittat, sed inimicum ei sese declaret: quod si faciat, & bonis omnibus longe gratissimum & ad ceteros quoque Reges in officio continendos, id erit perutile: nam cogendi Concilii, & recuperandæ pacis, & reipublicæ constituendæ hæc una est via: qua quidem in re, si Sanctitas vestra suum faciet officium, non etiam ego deero.

(*) Vide §. 40.

Sæcul. XVI Sorbonnæ Doctores, eo fine, ut illos
A.C. 1542. digna animadversione coerceant. Eadem die, qua hoc edictum promulgabatur, communis decreta fuerat supplicatio, in qua S. Genevesæ imago, ac reliquæ solemniter circumferebantur; & his ipsis fere diebus quidam hæretici fuere combusti.

§. XXXIX.

Franciscus Landrus Sanctæ Crucis in civitate Parisiensi Parochus in iudicium vocatus.

Steidan. l. c. Sub idem tempus Parisiis Franciscus
p. 471. Landrus Parochus Sanctæ Crucis in
Argent. coll. civitate in suspicionem trahebatur, perinde ac si novis faveret erroribus, eo quod nunquam rem divinam perageret, se esse abstemium caussatus: Cum vero Facultas Theologica aliunde sat sibi perspectum haberet, quod idem Parochus erroneas opiniones tam in suis sermonibus, quam in aliis occasionibus disseminasset, hinc eum comparere iussit, eidem injungens, ut quamdam doctrinæ normam comprobaret, eique subscriberet. Hæc sequentes continebat fidei articulos: I. *Sacrificium Missæ institutum est a Christo, & prodest tum vivis tum mortuis.* II. *Orandi sunt Sancti, ut sint nobis ad Christum Intercessores & Advocati.* III. *Pa-*